

omnis retributiones eius. q[uod] propter ieiunium sit omnibus
 inquantibus tuis. qui sanat omnes languores tuos.
 qui redimuit de interitu uitam tuam. qui coronat
 te in misericordia et miseratione. Gloriam tibi Christum.
 gloria tua quia iudicia tua abissus multa. et pro
 missiones meae inscrutabiles. et inuestigabiles
 diuinitatis tue. Quis sapiens et intelleget hec?
 q[ua]d recte me d[omi]n[u]s et iusti ambulabunt per
 eas. impii autem infirmabuntur meis. Gloria pa-
 tri et filio et spiritui sancto. et nunc et semper et in secula
 saeculorum. Amen.

Beatissimus qui odio habuerit hunc mundum.
 et sollicitudo et meditatio eius inde eo
 fuerit. Beatissimus qui execratus fuerit peccatum
 et maliciam. et dominum solum benignum et redemptorem
 dilexerit. Beatus qui inerrans sic angelus

fuerit conuersatus & imitator factus seraphim.
castos iugit & scos cogitatus habuerit. Beatus
qeffici meruerit agnus di & ab omnib; pollutis
cognitionib; emundat. & non fuerit implicat
actib; mundi. Beat' qui effectus ē totus ex in
tegro liber in dño. & qui ab omnib; mundi istius
negotii vanissimi liberatus ē. Beatus qd semper
recordat' fuerit dedie illa tremenda. & festi
nauerit lacrimarū fontib; ablui. & anime
sue uulnera pcurare. Beat' qui effectus fue
rit tanquā nubes ad proferendā pluviā la
crimarū. per quas possit extinguere flamas
peccatorū. Beatus qd ambulanerit in via
mandatorū dñi. iugit sibi mansiones pro
fectuū faciens p sinceritatē & fide atq; cari
tate p fectam. Beat' qui in bonis operib; coti
j die

erit uerit perdisciplinā & continentia scōrumq;
institutionū. habens in dño spē certam ut videat
eū in claritate sua & regno & glā. Beatus q̄ memi-
nerit preceptorū ei & deocioso uerbo posuerit
custodiā ori suo ne excēdat a xp̄i mandatis.
Beatus cui fuerit anima tanquā lignū qd̄ plan-
tatum ē se cū decursus aquarū. habens sine in-
termissione lacrimarū umbrē aquo crebris irri-
gatur. Beatus q̄ plantat bonā plantacionē mani-
ma sua. uirtutes scilicet & uitā scōrum patrum
& dō placentū monachorū. Beatus q̄ irrigat
plantaciones suas lacrimis. xp̄m semp̄ exorans.
ut sint fructifere & acceptissime dō. Beatus q̄
tanquā ab igne in caritate xp̄i exarserit. & con-
vulserit omnē turpissimā cogitationē. & pollu-
tionē anime sue. Beatus q̄ effec̄tus fuerit terra

bona & optima. afferens fructum centesimum
& sexagesimum & trigesimum. Beatus qui inuenie-
rit thesaurum absconditum in agro. & uniuersa
que sunt mundi abiciens. ipsum solum possederit.
Beatus qui inuenierit semen bonum. & seminaue-
rit in agro pectoris sui. Beatus qui semper habuerit
diem exitus sui. ante oculos. & festinauerit in
illa hora paratus esse & sine aliquo timore peccati
uel prae conscientie inueniri. Beatus qui inuenie-
rit fiduciam in illa hora exitus sui. quando
anima separabitur a corpore. cum magno
namque menti magnisque doloribus separatur.
Venerant angli assumere animam. et separabunt
eam a corpore perducere eam ante tribunal
immortalis & metuendi iudicis. At illa me-
morans opera sua misera contremiscet.

Grandis timor ē fr̄s in illa hora mortis & separa
tions anime acorpore. Assistent enī time
ipſi anime opera ei^r. que p̄diem nocti⁹ bona
& mala gessit. Angli enī festinant ac prope
rant excludere eā acorpore. At illa audi
ens ar̄bis suos egredi p̄mitēt q̄a peccatoris
anima cū meū magno & timore horrendo
separat̄ acorpore. & tremens semp̄ ac uigil̄
deflens pergit ad eternū iudicium. Ea ḡ hora
cū anima diuidit̄ uidet uniuersa opera
sua. & dicit eis. Date m̄ unius hore spacium.
donec egrediar. It responderent simul omnia
opera ei^r. & dicunt ei. Tu nos egisti tua opa
sumus. tecū semp̄ ibimus tecumq; pergem⁹
ad dm̄. Scā enī anima cū separatur acor
pore n̄ timer. nec memin̄ sed magis gau
dens

cum fiducia p̄git ad dñm. r̄uecta officiis anglor̄.

Cap^m 2^m Odiam⁹ hunc mundū fr̄s dilectissimi xp̄m
solū diligamus. sc̄m & redemptorem anima-
rū nr̄arum. Ne sc̄m fr̄s quē sit hora exitus
nr̄i nullus nr̄m agnoscit. diem uocationis
sue. Subito enī ambulantib; sup terram.
& secūre atq; elate agentib; dñi preceptū
inmittitur ut anima dimittat̄ acorpore.
Et illa non ualeat resistere. uenientes ad se
anglos miserabilit̄ contremiserit. Tunc ani-
ma peccatoris & neglegentis uitā suā in
die qua n̄sperat & hora qua nescit rapit̄.
& segregatur acorpore. Pergit plena pec-
catis & ingenti confusione depresso nulla
omnino habens excusationē quā propecca-
tissimis possit obtinere. tremens & p̄numui

formidine contabescit. Propt̄ qd' obsecro
uos karissimi m̄. ut efficiamur liberi. seruamus
āno intenti absq; ulla offensione n̄ concupiscenti
is temporalib; uanissimis sc̄li seruam̄. q̄a ipse
mundus plenus ē scandalis & laqueis mortis am
mā nr̄ā p̄ennisscē conuersationis ornamens
quo possit om̄ia scanda la preteruolans eui
tare. Penne aut̄ nr̄ē sunt castitas. continentia
humilitas & obediencia. Has aut̄ ceterasq; uirtu
tes. quib; uelut p̄enni is ad dñm subuolamus.
festinat occultis laqueis suis diabolus diuersisq;
fraudib; apectorib; nr̄is plenius euellere ne
nobis sit transitus liber ad cēlū. sed peccatorū
sarcinis pre granati. pre cypri nemur in abyssū.
Meminisse itaq; debemus k̄mi. q̄a in medio
laqueorū diaboli ambulam̄ & uigilemus.

nē immortis baratrū incidamus. laquei enī eius
dulcedine & suavitate mortiferā plena sunt.
Non ḡ neglegat animas nřas nec oblectetur
dulcedine laqueorū ei? Dulcedo aut̄ laqueorū
eius ē sollicitudo actū terrenorū & possessio
diuiciarū & cogitationes sordidissimarū concu
riscentiarū. Si ḡ obscene cogitatio aditū inue
nerit. p̄ quā possit ad animā penetrare. primū
quidē uenenata dulcedine. & assidua medi
tatione oblectat eā. donec captā atq; de
uictimam p̄sternat. eamq; mortu tradat p̄
petue. His ḡ sepe cogitatio maligna. uel
turpis tanquā laqueus anime nr̄e es̄t.
nisi statim orationib; lacrimis. uigilis.
ienuis. anō pectore excludatur. Et sto
ḡ kime semp̄ paratus & uigilans. liber ab

omni sece terrena. ut ab omnib; scandalis
& cogitationib; virgissimis & prauis actibus
eruari. ne vel unius hore momento intur
pissima cogitatione mollescas. & ne immo
retur maligna concupiscentia intua anima
fr. confuge semper addim periorationes & ieiunia
atq; lacrimas ut libereris ab omnib; laqueis
& laqueis ^{scandalis} passionum. Ne te arbitreris dum eme
turum interris. & per hoc profecto in malis
cogitationib; vel actib; immo reris.

Nam si subito rapiat anima tua ate & pec
atrix atq; fedissima repperiet non habens
temp' penitentie ultra. nec erit uenę
iudigna. Et quod tunc dies morti in hora
separationis tue orfrater. Prouent
namq; ut n̄ concedat tibi sedm dñi

preceptum. nec momento hore. iā iuuere. nec
ēē sup̄ terriā. Venit ḡ eximprouiso mors. &
inuenit hominē peccatorē. forte & diuitē
cōputantē sibi multos annios. & requiem
intempore longiore. & diuittiarū summā
indelicis supputantē. usurasq; pecuniarū
sibi improlixiore uita atq; delicis parcientē.
Venit ḡ ut dixi uelocit̄ mors & omnia in
momento simul destruet. & supputaciones
& diuitias. & sollicitudines. atq; cogitationes
uanissimas. Venit uerū mors. & inuenit
uirū. sc̄m & uistum. p̄diuitus eternus sollici-
tū. & celestes sibi congregantē thesauros.
perorationes & ieuinia & opera bona. Habeto
ḡ pre oculis diem moris k̄me. & numquam
ei' fermidabis aduentū. Quasi spiritualis

Cap iii

& intelligens p singulos diem separationē corpo
ris animeq; per tracta qualiterue ante tribunal
indicis statuendus es cogita. Para igitur lampadē
mā ut conuersatione beatissima fulgeat. tanquā
prudens & prouidus iusta eam exorna lacri
mis et orationib;. & quanto tempore sup uixe
ris. festina ut semp accensi sit. Venient enī
tempora periculosa timore & perturbatione
plena. & infidelitate & resolutione atq;
duricia cumulata que nonsinant mentē
de meliorib; cogitare. propt̄ sue confusioneis
caligine. Considerate sis quomodo om̄ia mala
crescent. & cotidie impetus pficiunt. Nam
magnitude nequitie imminentie confusione.
significat tribulationē magnā. que uniuers
eo orbi ppter nra peccata uentura est.

Non ergo vulnerabitur in bello quisquis odert
mundum. & despiciens temporalia & caduca.
poterit tanquam eximius belligator. uince
re & bruium post uictoriā p̄mereri. Nam
quia terrene cupiditates perrahunt. nos ad se
deorsum interrā. & passionis corporis oculos
nři cordis exceccant. propterea nullo deicim
analigno. qđ ea quæ terrena sunt concupis
cim⁹ & sollicitudinib; sc̄li. & uoluptatib; de
seruum? Singuli nři hodie si conscientiam
nřam discutiām⁹ deprehendim⁹ nos mundū
diligere. & mentē nřam interrenis cogitacio
nib; affixam ēē propri molliciem & desidiā
nřam. Dies aut̄ declinauit ad uesperū hora
cene ēē temp⁹ nřm & nos ceca infidelitate
arbitramur mane uerū existere. Ecce

regnum celeste in manu est. & paratur ut ful-
geat & nos ne hoc cogitare aliquando uolum
nec audire. Signa & prodiga que ad eos sunt
predicta. iā facta sunt. famae terre motus.
timores male auditiones gentium commotiones
gignuntur. & nos nec auditu nec aspectu con-
tremuseimus. Domini scī & electi ante tribula-
tionē que uentura est colliguntur. & ad dominum
assumuntur ut nū videant confusione illā
magnā que uniuersum obrueret mundum.
Iam quā messis scī finis ad metendū peruenit.
& anglī accinelli & p̄parati falces tenent ma-
nib; domini expectantes imperium. timeamus (Ca^m) e^m
kmu fr̄s. q̄a iam undecima hora diei est.
& uie nře cursus longissimus est. Properemus
& cum scī omnib; incelestib; mansionibus

ut ibi possimus repperiri. Simus pugiles. & ex
itemur a somno nequitie nescium' qua hora dñs
domus adueniet. Exortemus nos a ponderib;
sollicitudinū terrenarū. Precepit nobis dñs.
ut om̄s omnino diligamus. & nos om̄s magis
odientes & iniudentes. detrahentes.
alterutrum dilectionē. a nobis & caritatē repelli
mus. & recessit a terra dilectio. Non enī innenit
intera. caritas perfecta. quę scdm dñm est.
Ab omnib; effugata ē. ab omnib; expulsa ē.
magis iniudentia regnat in nobis. conuenio
nes. & contradictiones lutes. peccatorū confu
sio habundauit iniquitas. & omnia simul
operuit. Vnusquisq; terrena requirit.
celestia respicit. Temporalia concupiscit.
& beatitudinē eternā nondiligit. Sides

71

deras ē ē celestis semp̄ que terrena sunt execra
& despice. pfectoriū exempla sectare. Necogi
tes intrate ne aliquando sic dicas. multis &
immensus ē labor propositi atq; institucio
nis nře. ego aut̄ sum parvulus & infirmus
ualde nec ualeo in hoc pposito pcipere
uerba consilii tui. Odilectissime fr̄: in
tellige quę dico ^{tibi} dō dignissime m̄. Si uolueris
pficiisci in longinquā regionē uel patriā non
poteris in iussi hore mom̄to totius uie inter
uallii concurrere sed gradatum & numero
passuum cotidie pficiſ mansionē. et post
multū temp' ac labore immensum. ad patriā
quā desideras puenis. Sic ē & regnū ce
lestē & paradisus deliciarū & desiderabilis
patria monachorū ad quā p orationes. &

ingilias & ieiunia & continentia per lacrimas.

& obedientiam & caritatem & perseverantiam. p humi
litatem & iusticiam & si que alie sunt ^{pueniendu est} virtutem.
Hec sunt mansiones per quas ad regnum celeste &
ad patrem uenturos nos esse credimus. Hec serua
net meas in eum bone me suscipere. que per
ducit ad uitam eternam. Velle tantum in hac
uita esto paratus & promptus statim ipsa ma
cora te sperabitur & delectabit te labor
tum per singulos dies in uirtutum mansionibus
requiescens cogitationibus mirabiliter obstu
pescens quomodo gressus anime. me ad per
ficiendas mansiones singulas confortentur.
ne calida prauitate uel tortuosis flexibus
aspera in hac uita repiperies. qd a dñs celum ipse
uia nitid facta est omnibus qd desiderauerim

ad prem̄ū lūmū puenire. **J**ucapit lib̄ q̄rtis. de p̄ua

Domini n̄r ih̄c xp̄c descendit de lūmū p̄is.
et effectus est nobis via salutis. super
penitentia nos instruens diuina & b̄ta
voce sua sic ait. **N**on venui vocare iustos sed p̄cō
res in penitentia. nec egerūt sanū medico: sed qui
male habent. **S**i ego het dico: nec me velis au
dere. **S**i at ipse dñs hoc dicit. q̄re sp̄nis et ne
gligis vitā tuām. **S**i tu sc̄ns tibi es q̄p habe

Per te nō ueniat ex lūmū p̄is. **P**er te mānū
tus est ex utero virginis: ut accedas ad eum
sine metu et diffidētia. **M**ē te homo factus
est: ut te sanaret ex p̄iculosis ioluerib; tuis.
Cū multa dilectione et bonitate te vocat ad
se. **A**ctade p̄cōr: facile sanaberis. **V**ice abs te
ad cū